

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Politika in duhovnik.

Kolikor bolj se bližajo volitve v deželni zbor, tolko bolj nemirna postaja naša duhovščina. V duhovniških časopisih, posebno v »Slovenca« in v lažnjivem »Domoljubu« že oznanja boj zoper napredno stranko in boj zoper kmečki stan. Duhovniški časopisi zabavljajo, psujejo, obrekujejo in lažejo, da bi se takega počenja sramoval vsak cigan. Pa tudi sicer so se razni duhovniki lotili agitacije in begajo kmetsko ljudstvo, kolikor morejo, samo da bi poslalo v deželni zbor tiste neizkušene dohtarje in kaplane, ki jih hočejo vsiliti za poslance.

Duhovščina, ki se peča s politikom, pojde torej zopet v boj. Mesto miru in ljubezni bo oznanjala prepir in sovražstvo. Klicala bode na politično klanje in bati se je, da bomo zopet doživeli tako strašno pohujšanje, kakor ob zadnjih državnozbornih volitvah, čeprav duhovščina politika nič ne briga in bi se ne imela vtikati v politične stvari.

Že sto let je tega, kar je zatislil oči nepozabljivi cesar Jožef II. ta največji dobrotnik kmetskega stanu, ki se ga tudi slovenski kmet spominja hvaležnega srca, ker ga je oprostil iz sužnosti. Prej so kmeta postavljali v eno vrsto z živino, cesar Jožef pa je razbil verige sužnosti, v katere je bil kmet vkovan in je iz kmeta-sužnja naredil prostega, samostojnega človeka.

Vsak pošten človek mora priznati, da je imel nepozabni cesar Jožef gorko srce za kmeta, in da se je z vsemi močmi trudil, da bi kmetskemu stanu pomagal na noge. In glejte, tudi cesar Jožef je bil neizprosni sovražnik vseh tistih duhovnikov, ki se vtikajo v posvetne zadeve, tudi cesar Jožef je spoznal, da se mora kmeta osvoboditi duhovniškega jeroštva v vseh posvetnih rečeh.

Imeli bomo še priložnost govoriti o tistih ukazih, ki jih je izdal cesar Jožef, da naredi konec izsesavanju ljudstva od strani takratne duhovščine. Danes naj le navedemo, kako je cesar Jožef mislil o politikujoči duhovščini.

Ko je umrla pobožna cesarica Marija Terezija, ki je bila prva rekla, da cerkev nima v šoli nič iskati, in da je šola stvar države, je postal njen sin Jožef II. cesar. Mladi cesar Jožef je tedaj pisal francoskemu ministru Šoazelju tako-le:

»Posvetni veljavi duhovščine se mora konec narediti. Duhovniki imajo nalogo, skrbeti za naše izveličanje na onem svetu; tistih duhovnikov, ki se toliko pe-

hajo, da bi že na tem svetu gospodarili, jaz ne maram.«

Dva meseca pozneje je cesar Jožef pisal nadškofu solnograškemu grofu Kolo-redu tako-le:

Strast, predsodki in duševna sužnost morajo nehati. Duhovniki — ki se vtikajo v posvetne stvari — so najmanj koristni pač pa najbolj nevarni ljudje. Jaz hočem vse lenuhe, pred katerimi ljudstvo poklekujе, spremeniti v koristne ljudi.

Leta 1781. je pisal cesar Jožef kardinalu Hrzanu v Rim:

»Jaz hočem odpraviti iz cerkve kar v cerkev ne spada. Duhovnikov, ki se vtikajo v posvetne reči, jaz ne trpim in bom ljudstvo taci duhovnikov oprostil. Ti duhovniki so ljudstvo zapeljali v tako malikovavstvo, da Boga že več ne pozna, ampak pričakuje rešenja od kipov raznih svetnikov.«

Tako je veliki cesar Jožef sodil o duhovnikih, ki se vtikajo v posvetne reči. Pa cesar Jožef je tudi skrbel, da so njegovi nazori prišli v veljavo. Leta 1782. je izdal na vse sodnije in na vse deželne vlade k našemu cesarstvu spadajočih kronovin ukaz, s katerim ukazom je duhovnikom strogo prepovedal vtikati se v posvetne reči.

V tem ukazu je cesar rekel, da je Kristus sam določil delokrog apostelnov. Duhovniki so nasledniki apostelnov. Neumno bi bilo, je pisal cesar Jožef, če bi kdo rekel, da imajo nasledniki apostelnov večje pravice, kakor jih je Kristus apostelnom sam dal. Kristus, tako je dejal cesar Jožef, je določil apostelnom samo duhovska opravila in sicer 1. razlaganje evangelij, 2. opravljanje službe božje, 3. podeljevanje zakramentov in 4. oskrbovanje cerkve. Cesar Jožef je z ozirom na to ukazal, da se morajo vsi duhovniki natančno po tem ravnati, in da se nimajo čisto nič vtikati v posvetne reči. Takratni papež je priznal izrečno da ima cesar popolnoma prav.

Pol stoletja in delj je ostalo tako, kakor je odredil cesar Jožef. Duhovščina se ni vtikala v posvetne stvari, in tako je vladal v cerkvenih rečeh mir. Cerkev se je lepo razvijala, vera ni pešala, in duhovniki so bili spoštovani. Ko pa se je cesarja Jožefa ukaz pozabil, ko se je duhovščina zopet začela vtikati v posvetne stvari in se pehati, da bi povsod odločevala in gospodovala, so nastali zopet boji.

Premisli, slovenski kmet, kar je pisal in ukazal tvoj največji dobrotnik cesar

Jožef II. in spoznal boš, da storiš dobro delo, če duhovnika ne poslušaj, kadar se vtika v posvetne stvari. Po tem spoznanju se ravnaj tudi pri letošnjih volitvah v deželni zbor in dobro bo zate in za ves kmetski stan.

Politični pregled.

Notranji položaj. V poletnem času miruje vsa politika. Cesar je že šel na letovišče in to kaže, da so do jeseni izključene vse količkaj važne dogodbe. Zda zborujejo sicer deželni zbori, a zborovanja se vrše skoro povsod prav tiho in mirno. V Istri pa deželni zbor sploh ne zboruje, ker se laška večina neče udeleževati sej. Izmed vseh deželnih zborov bo samo kranjski deželni zbor sedaj v mesecu juliju dognal zasedanje in se bodo vsled tega tudi v naši deželi najprej vršile nove volitve.

Francija. Te dni je stopila v veljavo nova postava zoper cerkvene redove. Francoski državni zbor je to postavo sklenil, ker so redovi najhujši nasprotniki francoske republike, in ker so z vsakovrstnimi zvijačami zbrali nad tisoč milijonov frankov premoženja. Francoska vlada bo večino redov razpustila in zaplenila njih premoženje.

Vojna v južni Afriki. Dobro poučeni listi poročajo, da je Burom zopet sreča mila, in da se Angležem uspešno upirajo. Buri so novič vdrl v angleške kraje, kjer se jih Angleži niso prav nič nadejali. Angleži bi silno radi sklenili mir z Buri, ali stari predsednik kmetske republike Burom neče o tem nič slišati ter pravi vedno in vedno: Ali zmagamo, ali poginemo.

Dopisi.

S Trebelnega. »Slovenec« je v svoji 124. št. prinesel napad na mojo osebo in na goste, ki so se takrat nahajali v moji gostilnici. Pravi namreč, da smo bili vsi nenavadno glasni, in da sem jaz na harmoniko igral, dasi je toča padala. To pa ni res. Vsi smo se spodobno obnašali, in če sem jaz kako zaigral, ali je to že kaka hudobija? Sploh pa tisti dan niti toča ni padala, pač pa 27. maja, ko je procesija šla za sveto leto na Cerove. Sploh se mi pa vidi prav abotno, če se od mene zahteva, da bi se moral v svoji gostilni pri svojih gostih nekako »uradno obnašati«. Jaz v svoji gostilni nisem župan, ampak le vsem gostom brez razlike stranke enako prijazen in postrežljiv gostilničar. V moji gostilni ni bilo tistega vriščanja

kakor pišete Vi, pač pa se godi v Vašem farizejsko-hinavskem zbirališču precej drugače. Vedite, da mi je dobro znana klerikalna zarota, ki se je osnovala zoper mene. A jaz vam že potegnem krinko z obrazov, če bode treba. Tu na pr. imate med sabo tajnico, ki je meseca majnika opravljala šmarnice pri zaprtih vratih z nekim vdovcem. Neka druga Vaša sotrudnica je hodila k »šmarnicam« v Mokronog ter je dohajala o vseh ponočnih urah zopet domov. Seveda jo je po gozdu vselej spremljal »angelj varuh«. Le enkrat ga menda ni bilo z njo. Zato je morala neke hlapce prositi, da so ji k hiši lestvico pristavili, da je prišla v spalno sobo ker si ni upala klicati gospodarja, ki jo je že večkrat svaril zaradi nje ponočnega tapanja. Vidite, draga klerikalna banda, take »tajnike v kikljah« imate v svoji sredi. Imate pa še »komandanta brez hlač«, ki zna prav pridno sukati svoj obrekliivi jeziček, saj za drugo rabo tako ni. Toda le počasi, klerikalna banda! Vem, kaj se vse dogaja v vaši »šnops-apoteki«, ki bi morala biti časih zaprta, pa vendar v njej prijatelji »ta kratkega« razgrajajo, zabavljajoč posebno meni, ker ne trobim v klerikalni rog. Glejte pa, da lastnika »šnops apoteke« ne spravite v kake zadrege, iz katerih ga ne rešijo vsi Vaši skrivnostno-sladkoginjeni devičarji in devičarice.

Janez Nahtigal, župan.

Iz Ostrožnega brda. Nadejali smo se, da nam bodo naši klerikalci na stavljeno jim vprašanje v 14. številu »Rodoljuba« kaj odgovorili, toda zastonj.

Gosp. Juvanc in oče Nadoh le naprej zabavljajta; tako da še Marijine hčere pravijo, da kar delata in govorita — kakor je bilo dne 23. t. m. popoldne v farovžu — presega vse meje.

Vam ne ugaja podžupan, ker ne trobi v vaš rog, ali računi njegovim so jasni. Pritožili ste se na c. kr. glavarstvo in ste zaukazali novo volitev; ali ste uslišani; mar mislite, da imate že vse v rokah? Ne—mu—do—ma! Toliko ste zabavljali čez ples, ki se je vršil lepo in pošteno. Ali ni bilo več pohujšanja pri Vaših večernicah, ali ni več pohujšanja pri vaših pridigah in nam odvzetih sv. mašah? Duhovnika imamo; večernice nam opravljajo babe. Zdaj sta se še, namesto maševati, duhovnik in mežnar lotila mlekarstva, v cerkvi pa pajek gospodarji.

Vaše lepo poštenje in vedenje je bilo dne 25. t. m. pokazano, ko ste, očka Nadoh, 30 kron kazni plačati morali, to je prvi sad sv. misijona; drugi je pa, da nobeden več k maši ne gre. Mislita, da se Vama bode vse pokorilo? Gorje svetu, če bi se po Vama ravnal! Da bi vidva kaj brala o nadškofu milanskem v letos izdani knjigi v katoliški tiskarni, bi gotovo drugače ravnala. Tam dobista dosti pouka.

Ako hočeta pri nas kaj doseči, se ravnajta, kakor je Kristus zapovedal; ali Kristusov nauk sta že zdavnej pozabila in se ga gresta lahko od liberalcev učiti. Le tako naprej, mi vaju bomo pustili in se ravnali po pregovoru: »Klin s klinom«. Pomislite in računajte gosp. Juvanc in očka Nadoh, če je več veljal fantovski ples z 8. godci, ali obravnava 25. m. m. in tudi še to, kje je bilo več grdih in nespodobnih besed. To smo vama že prej prerokovali in hočemo tudi, da svet izve

kakšne so modre glave klerikalne. Bog nas reši vseh nadlog, ali varuj nas Vašega špeha.

Na svidenje pri Plevni.

Št. Vid pri Ponikvi. Pretečeni teden smo imeli šentvidčani zopet priliko prepričati se, kako vestno da izpolnjuje naš fajmošter svoje dolžnosti.

V Ormožu je bila birma in v farovžu običajna pojedina. Našemu župniku so se vzbudile želje po dobri pečenki in po izvrstnem ljutomerčanu. Šel je v ponedeljek v Ormož in se potikal cele tri dni po svetu. Doma nismo imeli nobene maše, čeravno so bile za vsak dan označene. A to bi še pogoltnili, ker smo temu že privajeni. Toda prišel je krst. Boter pride iz Šmarja. Iskali so župnika pa njega ni bilo doma. V sredo prinesejo mrliča. Pri cerkvi zvedo pogrebci, da ni župnika doma. Po dolgem premišljevanju shranijo naposled mrliča v mrtvašnico, kjer je čakal do četrtka popoldne. Nesreča pa je tudi hotela, da se je nekemu bolniku obrnilo na slabše, in da je poželet sv. popotnico. Kolika žalost pa za njega in za njegove domače, ko dobijo pošto, da se župnik neznano kje potika. Te tri dni moral bi župnik tudi v šoli veronauk učiti, moral pravimo, pa ni storil, ker se je drugje zabaval.

Domu prišedši pa se je širokoustil, da je bil od škofa pohvaljen. Da tega nikdo ne verjame, je pač ob sebi umevno. Bilo bi pa tudi čudno, če bi škof takega duhovnika hvalil. Domov bi ga naj bil pognal, to bi bilo najbolj pametno. Mislite si lahko, kako je ljudstvo nevoljno nad takim zanikrnim dušnim pastirjem. Nekdo je dal svoji jezi s tem duška, da je dejal sicer ne lepo, pa vendar resnično: Fajmošter in pa bik morata biti doma, sicer ni dobro.

Iz šmarskega okraja na Štajerskem. Sladkodomski gosp. župnik se kaj rad ponaša, da ima tudi posebne zasluge za svojo župnijo. Objavimo pravično te njegove zasluge.

Starejša cerkev blizu župnijske ima močen stolp s potrebnimi zvonovi, ki za dostujejo povsem svojemu namenu; novejša župnijska cerkev pa je imela mali stolpič z dvema malima zvonoma za zvenenje k božji službi.

Vzlic slabemu gmotnemu stanju revne župnije, katera je imela vsled stavbe župnišča še velike dolgove denarnim zavodom, lotil se je bil gosp. župnik še stavbe novega zvonika in nove strehe na župnijski cerkvi.

Stavbeno delo je bil prevzel neki nemški stavbeni podjetnik iz Celja; nadzorovanje istega pa je imel gosp. župnik trdeč, da bo delo zvesto izvršeno. Župljani so torej leta 1894. komaj zmogli novo stavbo na visokem hribu preslišavši s prižnice mnogo bridkih besedi od svojega gosp. župnika. Nova streha pa je na cerkvi tako krita, da skozi njo nanosi vse polno snega na podstrešje, da je že prvo zimo g. župnik na prižnici moral priznati in grajati, da je nova streha slaba, da je pod njo toliko snega ko na tleh, in da bi menda moralo biti vse s plehom pokrito. Tudi novi zvonik se je začel kmalu kvariti na zidu in tudi neki kosi strešne pločevine so bili odpadli, tako da je do lanskega leta že za popravilo novega zvonika narasla znatna svota stroškov. — Zato se pa do zdaj še ni moglo misliti

na nove zvonove za prazen zvonik, ker so župljani z davki in dolgovi preobloženi in plačujejo najvišje občinske doklade v tem okraju. —

Rodoljubi!

Pripravljajte se za deželnozborske volitve.

Vaše geslo bodi: **Kmet s kmetom, gospod z gospodom.**

Domače in razne novice.

Deželni zbor kranjski. Letošnje zasedanje je jako mirno. Te dni je bila velika razprava o deželni kulturi. Pri tej se je obširno govorilo o položaju kmetijstva in o vzrokih izseljevanja v Ameriko, vsled česar sedaj že kmetijskih delavcev ni dobiti. Poročal je napredni poslanec Lenarčič. Na predlog naprednega poslanca Šubica se je sklenilo, vse načrte za vodovode, katerih je nad 300, razdeliti v neobhodno potrebne in v samo koristne. To je važno, ker se bodo pred vsem izvršili samo neobhodno potrebni vodovodi, drugi pa bodo morali čakati še lepo vrsto let. Tisti, ki se izvrše, pridejo koj na vrsto, ker je cesar že potrdil postavbo glede ustanovitve zaklada za ta dela. Za Notranjsko in Dolenjsko je to velikega pomena.

Klerikalne priprave za deželnozborske volitve. Klerikalci so začeli svoje delo za deželnozborske volitve s tem, da so izbrali nekaj mladih čisto nezkušenih dohtarjev in sklenili, da jih bo moral kmet voliti. Ko so imeli izbrane nove poslance, so začeli ugibati, v katerih okrajih naj kandidirajo. To je bilo težko delo, to ugibanje, zakaj če naj pridejo v deželni zbor novi poslanci, se morajo stari poslanci odstraniti. Drugo delo klerikalnih kolovodij je torej bilo, izbrati izmed dosedanjih poslancev tiste, ki se odstranijo pri novih volitvah. In glejte, krščanski možje, kaj so sklenili klerikalni gospodje? Ti kmetski prijatelji so sklenili, odstraniti ravno tiste izmed dosedanjih poslancev, ki so sami kmetskega stanu ali pa vsaj pravi kmetski prijatelji. Sklep klerikalne gospode se glasi: Ven s kmeti in s kmetskimi prijatelji iz deželnega zbora, da pridejo na njihova mesta mladi dohtarji, ki komaj korenje od repe razločujejo. Klerikalci so sklenili, odstaviti izmed dosedanjih kmetskih poslancev: Jelovška, Modica, Zelena, Koščaka, Papeža in Pakiža. Mej temi poslanci, ki jih hočejo klerikalci odstaviti, je nekaj kmetu res naklonjenih in sposobnih mož. Klerikalci naj bi si šteli v čast, če bi taki možje, kakor so Modic, Jelovšek, Koščak in Pakiž sploh hoteli pri njihovi stranki ostati. To je že najgrša nevhaležnost, da pehajo klerikalci te poslance od sebe samo za to, ker so vneti za kmetsko korist in imajo srce za kmetski stan. Posebno grdo je ravnanje s Pakižem. To je poštenjak, ki ga imajo vse stranke rade. Ravno zato, ker je Pakiž tako kakor Jelovšek ali Modic pri vseh strankah priljubljen, je marsikaj dosegel, česar bi drug ne bil dosegel, posebno ker je hodil z Višnikarjem. Zdaj pa bodo klerikalci vse te kmete in kmetske

prijatetje iz deželnega zbora ven pometal in usilili kmetom nekaj mladih — dohtarčkov, na mesto kmeta Pakiža, ki je skoro 30 let član deželnega zbora, pa dobrepoljskega svedca in učitelja Jakliča. Tako bodo v dež. zboru sami taki ljudje, ki klerikalcem ne bodo delali sitnosti s tem, da bodo zahtevali, naj se kaj stori za kmeta; seveda bodo ti ljudje samo tedaj prišli v dež. zbor, če bo kmet sam sebi v skledo pljunil in namesto kmetov volil nezrele dohtarčke in duhovnike.

Deželna zavarovalnica. Klerikalci govore kmetskemu prebivalstvu že več let pri vsakih volitvah o deželni zavarovalnici. Leta 1898. je to stvar Nace Žitnik, mož brez častne besede, spravil tudi v dež. zbor. Na poročilo dr. Tavčarja se je takrat naročilo dež. odboru naj zbere potrebno gradivo in naj izdela vse kar treba, da se ustanovi dež. zavarovalnica. To delo je imel opraviti načelnik kluba klerikalnih dež. poslancev, deželni odbornik Povše. Od tedaj naprej so klerikalci na vseh shodih, posebno pa v lažnjivem »Domoljubu« vpili, da so slovenski naprednjaki prepredili deželno zavarovalnico, da so slovenski naprednjaki nasprotniki deželne zavarovalnice. Ti duhovniki, ki so to pisali in govorili, so vedoma in namenoma lagali, obrekovali in napredni stranki čast kradli. To se je pokazalo v zadnji seji dež. zbora. V tej je posl. Božič vprašal, kako je z dež. zavarovalnico, na kar je klerikalni posl. Povše stvar pojasnil. Mi bomo Božičev in Povšetov govor v prihodnji številki doslovno prinesli. Iz govora posl. Povšeta, v katerem je pošteno pojasnjena cela zadeva, bodo bralci videli, kako krivico so klerikalci delali napredni stranki.

Zarubljenje »Katol. doma«. Sedaj pa je enkrat pobožni Mici Kovačevi korenito spodletelo. »Na puf« je sezidala »Katoliški dom« v Ljubljani. Plesala je, pila in se šopirila v njem kar se je dalo, plačala pa nič. Prav nobenega krajcarja ni bilo dobiti od nje. Stavbenik je jako potrpežljivo čakal na denar, a ker se Mica Kovačeva še toliko ni zmenila, da bi plačala obresti od stavbne glavnice, katero je ostala dolžna, je naposled stavbenika minilo potrpljenje in peklical je na pomoč sodišče. In to mu pomoči ni odreklo, nego je dovolilo, da se zarubi »Katoliški dom«. Uboga Mica Kovačeva!

Škofovi gozdi v Gornjem gradu. Škof ima res velike križe z izsekanjem svojih gornjegrajskih gozdov. Lotil se je gozdov, da dobi denar za zgradbo svojih nepotrebnih zavodov v Št. Vidu, a sreča mu ni mila. Ne samo, da mu branijo oblastva sekati, kakor se mu zdi, tudi druge težave ima. Zdaj je spoznal, da je pogodba, ki jo je sklenil z neko italijansko firmo iz Milana, ki je prevzela ves les, skrajno neugodna, in da pomeni za škofa veliko izgubo. Škof je namreč prej svoj les prodajal domačim lesotržcem in kmetom vedno po 4 glđ. 50 kr. kubični meter. Kupec je pa moral les na svoje stroške posekati, je moral les sam iz gozda spraviti, ga sam zvoziti in škofu povrniti vso pri sekanju v gozdu provzročeno škodo. Z milanskim Italijanom, ki je menda židovske vere, pa škof ni sklenil tako ugodne pogodbe. Prodal mu je les po 6 glđ. 50 kr. kubični meter postavljen k žagi Vrbovec pri Nazaretu, to se pravi: škof mora na svoje stroške les posekati,

mora sam vtrpeti škodo, ki se pri sekanju naredi v gozdu, mora na svoje stroške les iz gozda spraviti in ga na svoje stroške zvoziti do žage Vrbovca. Strokovnjaki v lesni kupčiji sodijo, da v Avstriji še nikdar noben lesotržec ni napravil tako izvrstne kupčije, kakor premeteni milanski žid, kajti po tej pogodbi dobi škof za svoj les za 2 glđ. pri vsakem kubičnem metru manj nego so mu plačevali domačini.

Duhovski in odvetniški tarifi. »Soča« piše: Farovski listi so se spravili na odvetnike zaradi njihovih računov. Tudi mi smo prinesli nekaj zgledov iz klerikalnih pisarnic ter dokazali, da advokat je advokat, pa bodi naprednjak ali klerikalec. Redki so: ki njihove račune radi plačujejo; ali kdor jih potrebuje, mora pač plačati, saj nikogar k sebi ne silijo. Ker se farovskim listom zde odvetniški računi previsoki, smo dokazali že večkrat, da so farovski razmeroma še višji. Evo danes zopet jeden dokaz. Neki revež v Trstu, rojen in pristojen na Vogerskem, je potreboval radi ljudskega štetja — domovnico. Take domovnice morajo izdati županstva — brezplačno. Na Vogerskem pa gospodari in tudi županuje župnik Anton Berlot, ki se valja v blagu in denarju, pa mu je tamošnja fara še vedno preslaba; tako je skrben, kakor bi imel deset otrok raztrošenih po svetu. — Poglejmo, kako je iztiskal iz onega delavca za nič — 4 K. Tone Berlot ni hotel poslati revežu v Trst brezplačne domovnice, marveč spisal je doma latinski krstni list, kateri je zaračunal: 4 krone delo, 1 krono kolek, 25 vin. pošta, skupaj 5 kron 25 vin., dasi bi domovnica nič ne stala, a revež je potreboval domovnico in ne krstnega lista. Vprašamo: katero odvetniško delo se tako drago plačuje? Ni ga! Vidite, taki so pa farovski računi!

Samomor učenca ljudske šole. Občno začudenje vzbujajo, da se je obesil 13letni Ignacij Komat, učenec ljudske šole na Mirni pri Trebnjem na Dolenjskem. Da ni mogel biti posebno »nadarjen«, kaže že to, da je hodil še vedno v I. razred tamošnje dvorazrednice. Baje ga je tamošnji kaplan hudo strahoval, ker se je slabo učil katekizma. Tisti dan pred samomorom ga je pretepel kapelan, in mu baje zatrdil: »Če se mi ne bodeš bolje učil, te — ubijem!« Fant pa v prepričanju, da ne more zadostiti kaplanovim zahtevam, je šel v bližnjo goščavo ter se tam obesil prav nizko od tal. Ko so ga našli, je bil že mrtev.

Sveta jeza in slaba šolska vzgoja. V šoli, kjer je sladkodomski g. katehet prvi uvedel psovanje mladine, se zdaj to sploh nadaljuje. Otroci vedo doma praviti, da se jih v šoli nazivlje: Oče je pes, mati je pes, ti si pes! — Strela naj ubije — — — itd. Nekateri stariši so tako kletje in slabo ravnanje z otroci v šoli grajali in tožili tudi g. župniku, a ta je izrazil svoje mnenje, da je temu pač vzrok »sveta jeza«!

Za pogorelce vasi Mraševo je cesar iz svoje blagajne daroval 2000 kron.

Časten občan. Dne 30. junija t. l. je občinski odbor v Podkrajju izvolil gosp. Karola Kerna enoglasno k častnim občanom za zasluge.

Na Štajerskem niso zadovoljni z listom »Naš dom«, katerega so porodili in krstili mariborski črnosuknježi. Posvet-

njaki pa so se že naveličali duhovniške komande, mislijo ustanoviti svoj list, ki pa bode ravno tako klerikalizem zagovarjal in zastopal, kakor to storita »Slov. Gospodar« in »Naš dom«. Mariborski kaplančki so list »Naš dom« ustanovili brez poprejšnjega dogovora s svojimi posvetnimi tovariši in sedaj iščejo pri teh denarne podpore in beračijo pri posojilnicah. To je tudi klerikalnim posvetnim možem preveč. Je že taka, duhovniki pač hočejo vse komandirati, kmete in posvetno gospodo.

Znamenit kmetski shod. Ustanovni zbor »Slov. kmetskega društva za gornjegrajski okraj« se je vršil v nedeljo, dne 30. t. m. pri Jožefu Prazniku v Kokarjih. Obnesel se je nepričakovano dobro. Od strani črne stranke delalo se je na vse pretege, da bi shod prepredili. Župnik in kaplan rečiški, kakor smo zvedeli, tudi kaplan mozirski, so vzeli leco v najem, da so ves žolč razlili nad tem poštenim društvom. Naravnost hujskali in ščuvali so ljudstvo, ter z rudečkarji metali semtertje, kakor kuharica s pepelom. »Znani pretepač« je svojo gardo, — par zapeljanih surovežev, takih kakor je on sam, — najbrž poučeval in pripravljaj za glavni naskok. Prišlo je kacih 30 najetih in poslanih trabantov na zborovanje, ki so se pa večinoma zunaj pri hlevu postirali (najbrž je črnuhom gnojni duh najpovolnejši) in čakali migljaja, le kacih 5 pretepačev so poslali v zborovalno sobo, kjer se je neki pred kratkim iz norišnice odpuščeni »človek«, začel vtikati v govor. Ko se mu je pokazal pot, odkoder je prišel, začeli so ostali štirje rogoviliti, a vladni zastopnik je zamašil usta grdi, nesramni, nazadnjaški druhalji. Prav v redu so se vršile potem ostale točke dnevnega reda. Poslancema Berksu in Žičkarju je shod izrekel nezakupnico. Govornikom se je navdušeno ploskalo in mnogoštevilno zbrani kmetje — blizo 200 — so uvideli, da bo to društvo ustrezalo svojemu namenu, da je isto silno potrebno za okraj, in da je nesramno ščuvanje in hujskanje proti društvu popolnoma neutemeljeno. Že ta dan je tam pristopilo čez 100 udov, mnogo pa je že popred zapisanih, tako da šteje to društvo častno število poštenih, naprednih kmetov, kojim je njihov blagor v prvi vrsti pred očmi, in ki stoje za svoje koristi s takim prepričanjem, koje ne omaja celo krdelo vročekrvnih, nazadnjaških klerikalnih petelinov. Kmetu so se pa ravno s tem ščuvanjem zoper pošteno kmečko stvar, odprle oči. On previdi, da posvečeni gospodje hrepene le po oblasti in časti, in ker si te pri kmečkem društvu ne morejo steči, pa tako nesramno udrihajo po prekristni in potrebni organizaciji.

Nebesa na prodaj. Z Vipavskega pišejo »Soči«: Neki kmet je šel h g. župniku, da bi imel osmi dan po njegovi ranjki soprogi. Ko je to povedal, ga je vprašal prav po vojaško: Ali imate denar? Kmet, ki je bil še ves žalosten od velikega udarca, kateri ga je zadel s smrtjo soproge, je odgovoril, da samo še nekaj mu manjka, ker je porabil ves drugi denar. Župnik pa na to: Ko boste imeli denar, opravim jaz osmi dan po vaši ženi! Tak je prijatelj kmeta! Oni kmet je odšel in molil sam gredé domov, ljudem pa je pravil to

dogodbico s pristavkom, da tudi nebesa so na prodaj.

Izseljevanje v Ameriko. Meseca junija t. l. je odpotovalo z ljubljanskega južnega kolodvora v Ameriko 197 oseb. Zaradi nameravanega izselenja pred izpolnitvijo vojaške dolžnosti je bilo aretovanih 6 oseb. Tudi je bil jeden agent za izselenje prijet.

Žaloigra. Iz Budimpešte poročajo: V vasi Sekensu blizu Lugosa se je pripetila krvava drama. Tamošnji rumunski kmet Jurij Opic se je oženil z mladim, lepim, a tudi bogatim kmetiskim dekletom. V listopadu m. l. je moral Opic k vajam k topničarjem. Ker ni smel domov, se je začela mlada žena dolgočasiti ter ljubimkati s kmetiškimi fantom. Opic je to izvedel ter nekega dne brez dovoljenja zginil iz vojašnice ter šel peš v Sekens, kamor je došel nepričakovano. V hiši svoje tašče je našel svojo ženo v družbi njenega ljubimca. Besni vojak je z orožjem zabodel ljubimca, ubil taščo in umoril tudi ženo. Na to se je javil pri polku sam.

Strašna drama na morju. Avstralski listi poročajo, da je zadel nedavno parobrod, ki se je vozil iz Manile v Singapur, ob morsko pečino ter se je razbil. Na parobrodu je bilo 17 ljudi, kateri so se rešili v dva čolna. Manjši čoln s peterimi ljudmi je takoj izginil v valovih, a drugi z desetimi možmi, kapetanom in krmarjem je begal dolgo časa po morju. Popotnikom je zmanjkalo hrane; jedli so morsko travo, grizli podplate svojih čevljev in celo les. 25. dan tega strašnega potovanja je pa nakrat planil neki mornar na krmilca ter mu je razklal glavo, potem je začel jesti svojo žrtev. A drugi so mu iztrgali truplo iz rok in ga zagnali v morje. Naslednjega dne je hotel zaklati dotični mornar kapetana, a drugi so ga urno zgrabili in ubili. Dva sta zblaznela kapetan je 30. dan umrl od glada. Drugi so ali zblazneli ali poskakali v morje, samo dva sta se rešila. Čoln je namreč naposled došel k otoku Doubi, kjer so prebivalci sprejeli že skoro onemogla nesrečneža. Tu sta ostala tako dolgo, da sta ozdravela, potem pa sta se odpeljala domov.

Blazen morilec. Iz Berna poročajo, da je bil te dni obsojen v dosmrtno ječo Kristijan Binggeli, sin bogatega kmeta v Aeckenmattu. Umoril je brez povoda lani štiri osebe zapored. Najprej je zvalil 5letnega svojega sinka v gozd, mu pokazal neko sliko ter ga med tem ustrelil. Potem je poklical ženo iz hiše ter jo ustrelil. V kuhinji je ustrelil svojo svakinjo, nato pa še lastno mater. Ko je postrelil vse, je zaklenil hišo in pobegnil. V Burgdorffu pa je zapisal v knjigo hotela svoje pravo ime. Tako so dobili morilca izlahka. Ker v bernskem kantonu nimajo smrtne kazni, je bil Binggeli obsojen v ječo do smrti, dasi spada v blaznico.

Gospodarske stvari.

Kaj storiti, ako konj noče ali ne more voziti?

Najboljše sredstvo je, konju hrbtaneč oribati s trpentinovim oljem, po vrhu pa ga dobro odeti. Na to pa se mu vlije v gobec en četrt litra lanenega olja.

Drugo sredstvo je kafrovi duhan (spiritus), katerega se daje živali za vsakih 5—10 minut na gorki vodi po 15 kapljic.

Tretje sredstvo je, vzeti po dva jajčna rumenjaka, h katerima primešamo za dva naprstka borovega olja ter damo živini.

Kako očediti ušive kokoši?

Včasih se kokoši tako naberejo uši, da poginjajo vsled tega mrčesa. Kadar

marliva gospodinja opazi to nesnago, napravi močan krop, v katerem razstopi nekaj tvarine imenovane Artemisia Absinthium L. in s to tekočino kokošim ušiva mesta dobro izmiva. Uši se bodo s tem kmalu pregnale.

Drugo sredstvo za to je petrolej, s katerim se gredice v kurniku dobro namažejo, istotako tudi kokoši na mestih ušivih gnezd.

Tem lažje je pregnati uši iz kurnikov, ako se zvečer polaga na tla v kurniku nekaj svežih jelševih vejic. Uši se ponoči spravijo nanje, v jutro se pa z vejami vred lahko odstranijo.

Loterijske srečke.

Gradeo , 22. junija.	90, 15, 53, 67, 41.
Brno , 22. junija.	46, 77, 89, 90, 66.
Dunaj , 22. junija.	59, 80, 79, 6, 85.
Lino , 28. junija.	40, 28, 30, 36, 15.
Praga , 19. junija.	41, 43, 83, 46, 13.
Trst , 28. junija.	27, 84, 17, 77, 65.

Tržne cene v Ljubljani

28. junija 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	16	60	Špeh povojen, kgr.	1	60
Rež, "	14	80	Surovo maslo, "	2	—
Ječmen, "	14	—	Jajce, jedno	—	5
Oves, "	15	60	Mleko, liter	—	20
Ajda, "	13	—	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, "	16	88	Telečje "	1	20
Koruza, "	12	80	Svinjsko "	1	60
Krompir, "	4	—	Koštrunovo "	—	74
Leča, lit.	—	20	Piščanec	—	120
Grah, "	—	40	Golob	—	40
Fižol, "	—	24	Seno, 100 kilo	—	440
Maslo, kgr.	2	40	Slama, "	—	420
Mast, "	1	40	Drva trda, kiftr.	—	750
Špeh svež, "	1	28	" meška, "	—	550

Prave kranjske klobase

velike po 18 kr. Šunke s kožo in brez kože, kakor tudi brez kosti (Rollschinken) po 90, prešičje glava brez kosti 40, slanina in meso suho po 70, salame po 80 kr. kilo, in drugo pošilja po povzetju

Janko Ev. Sirc v Krajnu.

Izurjenega čevlarskega pomočnika

in učenca

vsprejme

Vincenc Teuž, čevljar
v Begunjah (na Gorenjskem).

Največji izbor

Najnižje cene

Skrbno izdelovanje

Precbleke Popravila

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mostni trg.

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporoča in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se debivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzetjem, tudi celo samo en komad z natančnim rabilnim navodilom.

Za štedljive gospodinjke, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotneže, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja Dr. pl. Trnkóczyjev

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, bolešč utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolezn, ki morejo nastati vsled zapehe, napanjanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — Poekrene kroglice. Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvorljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K. (24—13)

Drgnilni ali udov cvet (Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživiljajoče drgnjenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura za kurja očesa, preskušeno sredstvo proti boleznim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne

Varstvena znamka. pripravke za živino.

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kadar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Praščiji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in toščice. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Želi kdo samo eden kos od teh sredstev, torej se tudi omenjeni eden kos, takoj s poštnim povzetjem pošlje.

Varstvena znamka.